

Človek božji sili jenja,
Križem roke premoženja,
Ves oterpnjen, gleda konc.

Prah in sip
Je domovje,
Divji vihti prosto rovje,

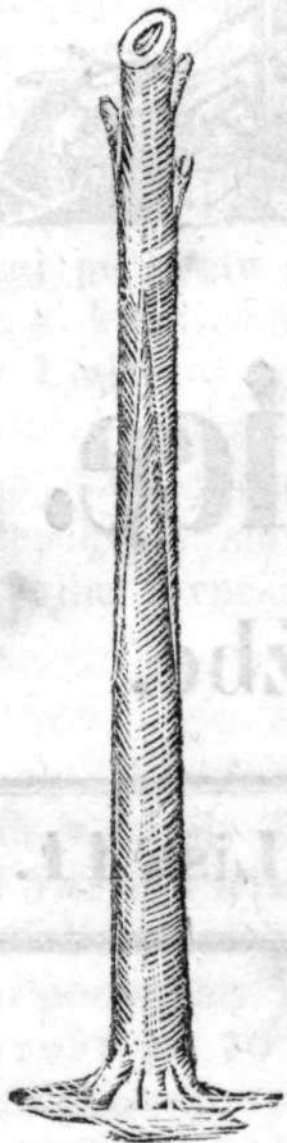
V pustih linah okenj biva
Groza blede,
In oblak nebeški gleda
Votlo not.

Enkrat še
Na goriše

(Konec sledí.)

Krasne hiše
Gospodar se zdaj ozre —
Vesel si drugo stanje iše;
Če ognja rop je blago lih,
Tolažbe slast mu serce greje,
On drage glave svojih šteje,
In glej! ne manjka nihče vsih.

Cepljenje dreves.

V bukvah, ki se jim „zlato dno“ (Goldgrube) pravi, je neki gosp. fajmošter naslednjo šego, drevesca cepiti, bral, jo poskusil in poterdil:

Cepič in divjak gladko odreži, kjer sta si enako debela. Ako si jo zadel ali ne, se lahko prepričaš, kedar cepič na divjak postaviš. Vselej divjak visoko odreži, ker si lažje pomagaš, kedar je predroben, kakor pa, kedar je predebel. Sta si cepič (vcep) in divjak enako debela, in tudi enako skorjo imata: zarezži v cepič en palec dolge vilice s tenjnim ostrim nožičkam, s kakoršnim navadno pisavne peresa režejo. Iz divjakoviga verha pa izreži en palec dolgo zagojzdo, ktera vilice ravno prav polni. (Glej podobo).

Že poprej si moraš perpraviti poldrugi palec široko platneno vezilo, ktero je dobro namazano z drevnim mazilam (Baumwachs). Od tega vezila odreži toliko, kolikor ti je potreba, de drevescovo rano dobro zaviješ. Zdaj cepič na divjak postavi, in z vezilam obvij; pa vari se, de zagojzde ne izmakneš iz vilic. Zakaj, ako se skorja cepiča ne vleže popolnoma na skorjo divjaka, si zastonj cepil. Rano drevesca, pazljivo z vezilam obvito, poveži z nitjo ali ličjem, in čuj, de ju ne izmakneš saksebi. Takó stori spomladi, kedar je navadni čas cepiti. Ako cepič močno žene, in nit prevozka postaja, malo odnehaj in drevesce rahlejši poveži. Drugo spomlad vse vezilo proč verzi, ker je rana lepo zarašena, in ji škodovati ne more ne dež ne zrak.

Takšno cepljenje se navadno prime, lepo zaraste, in vertnarji malo truda napravi. *) Veliko takih cepljencov sim vidil v fajmoštrovim drevesnim redišu (vertni šoli), kterih rane se tretje leto komej poznajo.

Robida.

Podučenje, kakó se mora klavna živina in mesó ogledovati?

(Nadalje.)

Pri ogledu takih goved, ki so po devetogobnici ali goveji kugi poginile, se vidijo te le znamnja: truplo ne gnije in ne smerdí po devetogobnici takó naglo, kakor po vrančnim prisadu; trebuh je bolj vpaden, po bolni vranici pa večidel silno napihnjen. Če se kužno truplo razreže, ne teče iz prerezanih žil še ne desetine toliko kerví, in še ta ni kakor pri vrančnim prisadu vsa črna, ampak je bolj rudeča; mesó je rudečkasto; lojá se pa skorej nikjer nič ne najde, in je voden,

*) Nam se pa pozdeva, de bi to cepljenje v kobilco vtegnilo biti bolj zamudno od navadnih v gosp. Pircovim vertnarji popisanih šeg, po kterih je delo naglo opravljeno in večidel tudi gotovo. Tode „vse poskusite, in dobriga se poprimite“.

Vredništvo.

če ga je kolčikaj. Po trebuhu in pod persi ni nič razlite vode, tudi nič kervave sokrovce, kakor se je najde pri vrančnim prisadu. De je goveja kuga bila, nar bolj pokažeta četerti vamp ali siršek in prvi konec tanjkih čev, ki ga po njegovi dolgoti tudi dvanajstoperstnik imenujemo; oba sta znotrej vselej prisadna, silno rudeča, dimasta ali pa zelenkastovišnjeva, žolčna in gnjila viditi. Žolčni konec molí proti dvanajstoperstniku, palca debel in dolg, je ves vnet in pa otékel. Tretji vamp ali devetogob je raztegnjen, od zunej večidel ves ves terd; prerezan pokaže večkrat suho, terdo, opaljeno, kakor v peči posušeno, kepasto kermo ali pičo, ki se preberavnikov v kepah derži takó, de oderte notranjo mézro seboj olušijo; pod njimi je opaljen, rudečkast, marogast, bulast, mehurjast. Od todi je ta boleznin dobila ime, de je devetogobnica, devetogobna sušica (Löserdürre), de si lih nima vselej teh znamenj, in včasí se clo v devetogobu mehkejši in bolj kašnata piča najde. Terd in suh ali pa mehák in vlažen devetogob se ravna po zavžiti suhi ali pa bolj vodeni klaji in po naglosti in hudobi kužne bolezni. Tudi vse druge čeva so bolj ali manj vnete, vele, dostikrat clo gnjile. Huda kuga sega skoz in skoz do ritnika, takó de ga vnetiga nekaj palcov dalje iz pod repa na dan porine. — Na vranici se pri ti bolezni malo kaj pozná; jetra so rudečorujave, ali pa bolj svitlorujave ali pa gljenastorumene, so mehke, de razpádajo, de se drobijo; žolčnik je večidel silno velik; v žolčniku je žolč zvođenjen, rujav, višnjev ali pa ribjimu žolču podoben. Sercé je rado blede, velo in mehko; pljuča se zdrave zdé, in so vpadene, včasí so pa silno razpahnjene, terde, s kervjo nalite. Sapnik, golt in nosnice so znotrej večidel rudečolisaste in nadunjene z žlezastimi penami. (Dalje sledí.)

Nekaj kemije (ločbe) kmetovavcam.

(Nadalje.)

11. §. Kemijsko krojenje ali ločenje.

Vse organske reči obstojé večidel in v nar večí meri iz kislica, gnjilca, vogelca in vodenca. Rekli smo popred, de človeka teló je zloženo nar manj iz 12 pervín; če tedej postavimo de vaga 150 funtov, bo kislica, gnjilca, vogelca in vodenca čez 149 funtov v njem, vsih družih pervín pa ne bo potegnilo funta. Taka je tudi pri vsih družih živalih in rastlinah; druge pervíne so sicer k njih bitju tudi potrebne, so pa vselej v veliko manjših primerah v njih pričijoče, kot te štiri tukej imenovane nar poglavniši. Primera med seboj tih štirih poglavnih in družih pervín, iz kterih so mnoge reči zložene, je pri vsaki reči nekoliko drugačna, torej so tudi reči med seboj po svojih lastnostih razločene, desiravno večkrat iz enacih pervín obstojé.

To nekoliko razumljivši storiti damo za priliko, de kislôba zeleniga grozdja, ki jo tudi kot zlečik jabelčno kislôbo imenujejo, se po sozrejanji grozdja v cukér spremeni, cukér po vinorenji v vinocvet, vinocvet pa po kisanji v ješihokislô-